

мо, в якому вигляді у недалекому майбутньому отримаємо новий кримінальний (карний – назву також пропонується змінити) закон. Проте вже зараз із впевненістю можна констатувати той факт, що певна частина кримінальної поведінки особи може залишитись поза сферою захисної дії КК України і, відповідно, всі інші особи, яких певним чином стосується ця поведінка, залишаться сам на сам із своїми порушеними правами і свободами та невиконаними обов'язками.

Бібліографічні посилання

1. Про основи національної безпеки: Закон України від 19.06.2003 р. // ВВР. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
2. *Тер-Акопов А.А.* Безопасность человека: социальные и правовые основы. – М., 2005.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Гол. ред. В.Т. Бусел та ін. – К. – Ірпінь, 2001.
4. *Скакун О.Ф.* Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Харків, 2004.
5. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU48001D.html.
6. *Лунев В.В.* Свобода лучше, чем несвобода? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://crimpravo.ru/blog/1806.html>.
7. *Радищев А.Н.* Избранные философские и общественно-политические произведения / Под общ. ред. и со вступ. ст. И.Я. Щипанова. – М., 1952.
8. *Гумін О.М.* Кримінальна насильницька поведінка особи: теоретико-прикладні аспекти: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Львів, 2011.
9. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо введення інституту кримінальних проступків: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=42733.

Надійшла до редакції 27.04.2012

О.А. Шевченко

кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.211

ПОНЯТТЯ ПРИНЦИПУ НЕВІДВОРОТНОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Дано характеристику принципу невідворотності кримінальної відповідальності та визначено місце цього принципу в системі принципів кримінального права.

Ключові слова: *принцип, кримінальне право, невідворотність кримінальної відповідальності, кримінальний кодекс.*

Дается характеристика принципа неотвратимости уголовной ответственности и определяется место данного принципа в системе принципов уголовного права.

Ключевые слова: *принцип, уголовное право, неотвратимость уголов-*

ной ответственности, уголовный кодекс.

The description of principle of inevitability of criminal liability is given and the place of this principle in the criminal law system principles is determined.

Keywords: *principle, criminal law, inevitability of criminal liability, criminal code.*

Постановка проблеми. Одним із принципів кримінального права є принцип невідворотності кримінальної відповідальності, доцільність та ефективність якого й дотепер залишається дискусійним питанням в юридичній літературі.

Принцип невідворотності відповідальності конкретизує більш загальні за змістом принципи законності, рівності громадян перед законом. У зазначеному змісті даний принцип має запобіжний, стримуючий вплив. Принцип невідворотності є першочерговим серед принципів кримінального права і дає право вважати його зверненням головним чином до громадськості. Багато з тих, хто вчинює злочин, сподіваються на те, що їх діяння ніколи не набудуть широкого розголосу.

Втілення принципу невідворотності відповідальності пред'являє великі вимоги до роботи правоохоронних органів. Кожен, хто вчинив злочин, повинен понести покарання, і жоден невинний не може бути засудженим. Втілення цього принципу вимагає об'єктивності, гласності, вміло поставленій правовій пропаганді.

Для того щоб досягти найбільшої ефективності у протидії злочинності, необхідно під час реалізації принципу невідворотності відповідальності використовувати заходи суспільного впливу, розвиваючи при цьому активність населення у запобіганні злочинам, викритті тих, хто вчинив злочин.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблеми визначення принципів кримінального права серед принципів права, у тому числі невідворотності кримінальної відповідальності і покарання, вивчали М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, Я.М. Брайнін, П.С. Дагель, С.Г. Келіна, М.Й. Коржанський, В.М. Кудрявцев, Н.Ф. Кузнецова, О.М. Литвак, П.С. Матишевський, В.О. Навроцький, П.А. Фефелов та ін.

Мета даної статті – дослідити сутність принципу невідворотності кримінальної відповідальності та місце цього принципу серед інших принципів кримінального права.

Виклад основного матеріалу. Термін „принцип” означає основне, вихідне положення будь-якої теорії, вчення, науки тощо [14, с. 483-484].

Кримінальному праву як галузі права властиві певні принципи, характерні для кримінального права цивілізованих країн. Принципи кримінального права – це основні, провідні засади, які закріплені в нормах права і визначають побудову всієї галузі права, окремих її інститутів, правотворчу і право застосовну діяльність. Ці принципи мають важливе значення у здійсненні кримінальної політики [11, с. 11].

Кримінальне право тільки тоді виконує свою соціально-моральну та організаційно-правову місію, коли керується принципами, які були „вироблені” протягом суспільного життя.

Кримінально-правові принципи мають велике практичне значення, оскільки, по-перше, історія показує, що будь-яка правова теорія, яка має прогресивний характер для конкретної соціальної обстановки, у цій обстановці отримує закріплення у нормативному матеріалі, що відображає об'єктивний процес розвитку суспільства та правової системи; по-друге, важко не погодитися з тим, що на правосвідомість громадян впливають не тільки і не стільки конкретні правові приписи, а найбільш загальні ідеї та положення, адже загальновідомо, що громадяни більше знають принципи, аніж конкретні статті Кримінального кодексу.

У Конституції України закріплено найбільш загальні засади політичної, соціально-економічної та інших сфер суспільного життя, а також визначено відправні положення для побудови національної системи права. Тому на сьогодні виникає потреба глибокої теоретичної розробки системи принципів кримінального права та її реалізації у процесі реформування чинного кримінального законодавства.

Правильний підхід до виявлення і відбору принципів будь-якої галузі права, у тому числі і кримінального, вимагає відмежування цієї правової категорії від інших, і перш за все як сутність, завдання і мета права. На більш високому рівні в ієрархії правових понять слід помістити цілі (завдання) даної правової системи чи галузі права, оскільки саме цілі та завдання визначають призначення даної правової галузі та системи в цілому.

В юридичній літературі було зроблено спроби систематизувати принципи кримінального права на загальноправові та галузеві [21, с. 3-4; 16, с. 12-13].

Г.А. Кригер виділяє загальні, міжгалузеві і галузеві принципи. Серед останніх стосовно кримінального права автор називає відповідальність за винне діяння, передбачене законом, особистий характер відповідальності, індивідуалізацію відповідальності і покарання, економію кримінальної репресії. Цей підхід базується на тому, що такі принципи, як принцип гуманізму, законності, демократизму та деякі інші, безперечно властиві кримінальному праву, але разом з тим вони тією чи іншою мірою властиві адміністративному, цивільному, трудовому та іншим галузям права. Тому їх визнають принципами усієї системи національного права, або загальноправовими принципами [9, с. 102].

Тому виникає питання: чи існують кримінально-правові принципи у „чистому” вигляді, тобто ті, що властиві тільки цій галузі права, і якщо вони дійсно існують, то в якому співвідношенні знаходяться з загальноправовими?

З точки зору прихильників вказаного підходу, до галузевих належать ті принципи, які діють виключно у галузі кримінального права і не виявляються в інших галузях. Але, по-перше, у вказаних авторів спостерігаються суттєві розбіжності щодо розподілу усіх принципів на загальноправові та специфічні, що властиві кримінальному праву.

Тоді цілком слушно виникає питання про те, яку вихідну позицію у відборі кримінально-правових принципів слід обрати. Переважна більшість авторів вважають, що в кримінально-правових принципах по-

винні бути сформульовані керівні ідеї та засади, які б давали громадянам, правозастосовчим органам і законодавцю уявлення про те, в яких випадках особу може бути притягнуто до кримінальної відповідальності і яким чином мають визначатися форма, межі та об'єм відповідальності за скоєне, тобто такі принципи повинні виступати як засоби, за допомогою яких досягається зв'язок між злочином і покаранням.

Але таке формулювання критерію відбору принципів кримінального права є надто загальним і припускає широке його тлумачення у кримінально-правовій літературі.

С.Г. Келіна та В.М. Кудрявцев, вбачаючи необхідність закріплення кримінально-правових принципів у вигляді статей Кримінального кодексу, виділяють саме ті з них, які можуть бути сформульовані у виді законодавчого тексту, а саме: законність; рівність громадян перед законом; принцип особистої відповідальності; принцип вини; невідворотність відповідальності; справедливість відповідальності; гуманізм; принцип демократизму [5, с. 64].

П.А. Фефелов пропонує власну систему принципів кримінального права. Так, невідворотність та індивідуалізацію покарання, на його думку, необхідно розглядати як основні принципи, тому що саме вони відображають зв'язок між основними поняттями кримінального права – злочином і покаранням – і характеризують предмет і метод регулювання кримінального права, визначаючи специфіку даної галузі. Принципи економії примусових заходів і відповідності покарання тяжкості скоєного злочину також відносять до специфічних принципів і характеризують всю галузь кримінального права в цілому, але відрізняються від основних перш за все своїм призначенням: виконують лише регулятивну функцію в процесі реалізації основних принципів [19, с. 40].

На особливу увагу заслуговує підхід М.Й. Коржанського до виділення кримінально-правових принципів. Дослідник виділяє такі специфічні принципи кримінального права, як принцип законодавчого визначення злочину, принцип особистої винної відповідальності, суб'єктивної та повної осудності, принцип переваги пом'якшуючих обставин, більшої караності групового злочину, відповідності покарання тяжкості вчиненого злочину та принцип економії кримінальної репресії [8, с. 69]. Отже, як бачимо, автор звертає увагу лише на ті принципи, які мають пряму дію і пряму регулятивну функцію у кримінальному праві. Безперечно, вказані принципи відображають специфічні предмет та метод кримінального права, але відмова автора від таких загальноправових принципів, як законність, гуманізм, демократизм і справедливість, виглядає безпідставно.

Отже, принципами кримінального права визнаються найбільш значні, головні положення (ідеї, засади), які встановлені законом чи безпосередньо із нього витікають і характеризують зміст цієї галузі права і об'єктивуються в законотворчій та правозастосовній діяльності державних органів. Принципи кримінального права мають важливе значення для реалізації завдань кримінального законодавства у суспільстві. Кримінально-правова теорія не розробила єдиного підходу до систематиза-

ції кримінально-правових принципів.

Ми вважаємо, що всі принципи кримінального права можна поділити на загальні та спеціальні. Загальні принципи притаманні не тільки кримінальному праву, але й іншим галузям права. Це, зокрема, законність, рівність громадян перед законом, принцип справедливості, гуманізму та демократизму та ін. Спеціальні принципи притаманні зазвичай тільки кримінальному праву [17, с. 24-25]. До найважливіших принципів кримінального права належать відповідальність лише за вчинення суспільно небезпечного діяння, що передбачене законом як злочин; особистий характер відповідальності; відповідальність лише за наявності вини; невідворотність кримінальної відповідальності; індивідуалізація кримінальної відповідальності та покарання; доцільності кримінальної відповідальності тощо.

Слід зазначити, що вперше в Україні принципи кримінального законодавства були сформульовані в Основах кримінального законодавства СРСР та республік 1991 р. [15]. Стаття 2 Основ називала вісім принципів: принцип законності, рівності громадян перед законом, невідворотності відповідальності, особистої та винної відповідальності, справедливості, демократизму та гуманізму.

У Кримінальному кодексі України на відміну від кримінальних кодексів Російської Федерації та Республіки Беларусь не відображено принципів кримінальної відповідальності [6; 18]. У ст. 3-7 КК РФ закріплено п'ять принципів кримінальної відповідальності: законність, рівність громадян перед законом, винність, справедливість та гуманізм. Таким же чином пішов білоруський законодавець, відобразивши зазначені принципи у ст. 3 КК.

На наш погляд, суттєвим недоліком чинного кримінального законодавства є не закріплення принципів кримінальної відповідальності.

Отже, з вищезазначеного випливає, що одним із принципів кримінального права є принцип невідворотності кримінальної відповідальності.

Ефективність застосування кримінально-правового примусу залежить від його невідворотності. Про це у XVIII ст. писав Ч. Беккарія, що один з найбільш дійових засобів, які стримують злочини, міститься не в жорстокості покарання, а в його невідворотності. Впевненість у невідворотності хоча б і помірною покарання завжди приводить до більшого впливу, ніж страх перед іншим, більш жорстким, але таким, що супроводжується надією на безкарність [2, с. 123-124].

Перед тим як охарактеризувати принцип невідворотності кримінальної відповідальності, слід визначити сутність кримінальної відповідальності.

Кримінальна відповідальність є найтяжчим видом юридичної відповідальності, правовим наслідком вчинення злочину і полягає у застосуванні до особи, яка вчинила злочин, державного примусу у формі покарання, передбаченого чинним Кодексом.

Соціальна та юридична сутність кримінальної відповідальності полягає в тому, що вона: є реакцією держави на вчинений особою зло-

чин; є офіційною державною оцінкою в обвинувальному вирокі суду діяння як злочину, а особи, що його вчинила, як злочинця; зумовлює настання певних несприятливих наслідків для особи, що вчинила злочин, у виді передбачених чинним КК санкцій.

Для того щоб вчинене діяння стало підставою виникнення кримінальної відповідальності, необхідно, щоб воно відповідало ознакам складу певного злочину, передбаченого чинним КК.

Як зазначив Ю.В. Баулін, сутністю кримінальної відповідальності як категорії публічного права є обмеження прав і свобод злочинця. Така відповідальність існує в трьох аспектах: законодавчому, судовому та виконавчому. Зміст кримінальної відповідальності становить взаємодію трьох її складових елементів – суб'єктів, об'єктів та діяння. Правовою формою законодавчо визначеної кримінальної відповідальності є санкція кримінально-правової норми, передбаченої КК; індивідуально визначеної судом – обвинувальний вирок суду – і реально здійснюваної – діяльність органів виконавчої влади, спеціально уповноважених на виконання обвинувального вироку суду [1, с. 30]. Таким чином, кримінальна відповідальність – це передбачені КК вид та міра обмеження прав і свобод злочинця, що індивідуалізується судом та здійснюється спеціальними органами держави [1, с. 30].

Зміст принципу невідворотності кримінальної відповідальності полягає в тому, що особа, яка вчинила злочин, підлягає покаранню в кримінально-правовому порядку. Під останнім слід розуміти і своєчасне притягнення злочинця до відповідальності, й те, що перед законом ніхто не повинен мати привілеїв [17, с. 24].

П.С. Матишевський з цього приводу зазначив, що принцип невідворотності кримінальної відповідальності виявляється у тому, що: 1) кожна особа, в протиправних діяннях якої є склад злочину, повинна понести кримінальну відповідальність; 2) така особа не може бути двічі покарана за один і той самий злочин [13, с. 18].

М.І. Мельник та М.І. Хавронюк характеризують цей принцип таким чином: кожна особа, яка скоїла злочин, підлягає покаранню або іншим заходам кримінально-правового впливу, передбачених кримінальним законом, якщо відсутні законні підстави звільнення її від кримінальної відповідальності чи покарання [10, с. 8].

Більш змістовно характеризує розглядуваний принцип П.Л. Фріс. На його думку, принцип невідворотності відповідальності визначає необхідність: виявлення та розкриття всіх без винятку вчинюваних у реальній дійсності злочинів; притягнення до кримінальної відповідальності всіх осіб, винних у їх вчиненні; застосування до кожного з них заходів кримінального покарання або таких заходів, що його замінюють, або звільнення від кримінальної відповідальності і (або) від покарання у випадках і на підставах, передбачених кримінальним законом; відшкодування заподіяної злочинцем шкоди там, де це можливо; покликаний продемонструвати соціально нестійким елементам „невигідність” порушення кримінального закону [20, с. 15].

Слід зазначити, що в юридичній літературі деякі автори відносять

принцип невідворотності кримінальної відповідальності до загальних принципів кримінального права [12, с. 50; 17, с. 24]. З цією точкою зору не можна погодитися, оскільки, на наш погляд, розглядуваний принцип належить до спеціальних принципів кримінального права. Тільки норми кримінального права встановлюють, які суспільно небезпечні діяння є злочинами і які покарання підлягають застосуванню до осіб, що вчинили ці злочини. Злочин і покарання – це ті суспільні явища, що визначаються нормами кримінального права. Саме відносини, що виникають у зв'язку зі вчиненням злочину і застосуванням за нього певних покарань, і є предметом кримінального права.

Деякі вчені вважають, що принцип невідворотності відповідальності є принципом кримінального права, інші ж вважають, що він кримінально-процесуальний. Наприклад, М.Й. Коржанський відносить принцип невідворотності відповідальності до кримінально-процесуальних [7, с. 14].

Відповідь на це питання пов'язана з аналізом розбіжностей, які існують між кримінально-правовими та процесуальними відносинами [3, с. 34]. Якщо кримінально-правові відносини виникають між державою та особою, яка вчинила злочин, ознаки якого зазначені в кримінальному законодавстві, то кримінально-процесуальні відносини – це правовідносини слідчих, прокурорських та судових органів з громадянами та організаціями.

Існування принципу невідворотності відповідальності залежить від багатьох умов, однією з яких є взаємодія принципу невідворотності відповідальності з кримінально-процесуальним принципом гласності судового процесу, що передбачає його відкритість для громадськості. Доступність громадян до спостереження за ходом розгляду справи сприяє посиленню громадського контролю за діяльністю судів, слідчих органів та прокурорів. Для суддів та учасників судового процесу відкритий судовий розгляд підвищує відповідальність за належне виконання своїх обов'язків, а для присутніх у залі суду посилює виховний вплив судового процесу. Суспільна думка повинна доносити до свідомості людей, схильних до скоєння злочину, розуміння невідвратною відповідальності за будь-яке скоєне правопорушення.

Принцип невідворотності кримінальної відповідальності тісно пов'язаний з такими принципами, як індивідуалізація та доцільність кримінальної відповідальності. Тому в роботі слід розглянути співвідношення зазначених принципів із принципом невідворотності кримінальної відповідальності.

Принцип індивідуалізації кримінальної відповідальності полягає в тому, що кримінальна репресія не повинна мати зрівняльного характеру. Як немає двох абсолютно ідентичних злочинів, а також абсолютно тождесних їх виконавців, так і не повинно бути усередненого підходу до різних категорій злочинів і злочинців [20, с. 15].

Індивідуалізація відповідальності особи, яка вчинила діяння, що містить ознаки злочину, полягає, зокрема, у прийнятті правозастосовними органами рішення:

- про притягнення такої особи до кримінальної відповідальності, складовою частиною якої є засудження і застосування до неї покарання;
- про звільнення її від кримінальної відповідальності і застосування у передбачених законом випадках заходів впливу, що не є кримінальним покаранням (наприклад, примусові заходи виховного характеру);
- про застосування іншої (так званої особливої) форми реалізації кримінальної відповідальності [4, с. 3].

Вирішуючи це питання, працівники правозастосовних органів, які діють на підставі закону і керуються своєю правосвідомістю, враховують характер і ступінь суспільної небезпечності діяння, що містить ознаки злочину, особу винного, його поведінку в контексті існуючої після вчинення діяння обстановки, а також можливі шляхи реалізації суспільно корисних цілей покарання: виправлення і перевиховання, запобігання вчиненню нових злочинів засудженим, а також іншими особами.

Принцип невідворотності кримінальної відповідальності тісно пов'язаний з принципом доцільності, який означає, що застосування заходів кримінально-правового впливу повинно узгоджуватися з метою, що стоїть перед кримінальною репресією. При здійсненні кримінально-правової політики важливо уникнути лібералізації репресії. Однаково неправильним було б як надання заходам кримінально-правової дії характеру відплати або віддяки, так і безмежна їх гуманізація. Рамки кримінальної репресії, види і характер заходів дії, а також вибір і застосування їх на практиці визначаються за допомогою принципу доцільності [20, с. 15]. Невідворотність кримінальної відповідальності та її доцільність спрямовані на охорону правопорядку від злочинних посягань, зниження рівня злочинності, виправлення й перевиховання злочинців, загальну й спеціальну превенцію.

Висновки. Таким чином, під принципом невідворотності кримінальної відповідальності слід розуміти один із різновидів спеціальних принципів кримінального права, який полягає у тому, що особа, яка вчинила злочин, підлягає кримінальному покаранню, якщо відсутні законні підстави звільнення її від кримінальної відповідальності чи покарання.

Бібліографічні посилання

1. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності: Монографія. – К., 2004.
2. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях. – М., 2004.
3. Головкин Л.В. Принцип неотвратимости ответственности и публичности в современном российском уголовном праве и процессе // Государство и право. – 1999. – № 3. – С. 33-37.
4. Дмитриев В. В каком порядке погашается судимость // Криминальный обзор. – 1999. – № 15. – С. 3.
5. Келина С.Г., Кудрявцев В.Н. Принципы советского уголовного права. – М., 1988. – 176 с.
6. Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации / Под общ. ред. Ю.И. Скуратова и В.М. Лебедева. – 3-е изд., изм. и доп. – М., 2000.
7. Коржанский Н.И. Очерки теории уголовного права. – Волгоград, 1992.
8. Коржанський М. Про принципи кримінального права України // Право України. – 1995. – № 11. – С. 69-70.

9. Кригер Г.А. Место принципов советского уголовного права в системе принципов права // Советское государство и право. – 1981. – № 2. – С. 102-110.
10. Кримінальне право в питаннях і відповідях / Від. ред. Я.Ю. Кондратьєв. – К., 1999.
11. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / За ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 2-е вид., перероб. і допов. – К., 2005.
12. Малеин Н.С. Неотвратимость и индивидуализация ответственности // Советское государство и право. – 1982. – № 11. – С. 48-56.
13. Матишевський П.С. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник. – К., 2000.
14. Ожегов С.И. Словарь русского языка / Под ред. Н.Ю. Шведовой. – 19-е изд., испр. – М., 1987.
15. Основы уголовного законодательства СССР и республик 1991 г.
16. Советское уголовное право: Общая часть / Под ред. Н.А. Беляева и М.И. Ковалева. – М., 1977.
17. Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій / А.В. Савченко, В.В. Кузнєцов, О.Ф. Штанько. – К., 2005.
18. Уголовный кодекс Республики Беларусь. – СПб., 2001.
19. Фефелов П.А. Принципы советского уголовного права // Известия вузов. Правоведение. – 1989. – № 2. – С. 36-43.
20. Фріс П.Л. Кримінально-правова політика України: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. – К., 2005.
21. Чернышова Н.В., Володько М.В., Хазин М.А. Уголовное право Украины / Под ред. Бовсуновского В.М. – К., 1995.

Надійшла до редакції 23.10.2012

Д.К. Антонов

здобувач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 343.985 : 351.7

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ ДСБЕЗ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З ПОРУШЕННЯМ АВТОРСЬКОГО І СУМІЖНИХ ПРАВ

Досліджено актуальні для теорії ОРД і практики діяльності підрозділів ДСБЕЗ проблемні питання взаємодії цих підрозділів з іншими суб'єктами протидії злочинам, пов'язаним з порушенням авторського і суміжних прав.

Ключові слова: *поняття «взаємодія», внутрішня і зовнішня взаємодія, Державна служба інтелектуальної власності, НЦБ Інтерполу в Україні.*

Исследуются актуальные для теории ОРД и практики деятельности подразделений ГСБЭП проблемные вопросы взаимодействия этих подразделений с другими субъектами противодействия преступлениям, связанным с нарушением авторского и смежных прав.

Ключевые слова: *понятие «взаимодействие», внутреннее и внешнее взаимодействие, Государственная служба интеллектуальной собственности, НЦБ Интерпола в Украине.*

Actual problem questions for theory of OSA (operative searching actions) and practical activity of SSSEC problem questions of interaction of these